

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.236.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16427 Pani Posłanki Elżbiety Anny Polak w sprawie zmian przepisów w zakresie umożliwienia pobierania jednocześnie emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz policyjnej renty inwalidzkiej, proszę przyjąć wyjaśnienia pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych¹ w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z nich - wyższe lub wybrane przez uprawnioną.

Ust. 1 ww. artykułu stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy emerytalnej, z wyjątkiem przypadku, gdy emeryturę wojskową lub policyjną obliczono według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin² lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin³.

Z przepisów wynika zatem, że w powszechnym systemie emerytalno-rentowym, ustawodawca przyjął zasadę wypłaty jednego świadczenia (bez względu na liczbę świadczeń, do których osoba uprawniona spełnia warunki)⁴. Zasada ta znalazła odzwierciedlenie również w systemie zaopatrzenia emerytalno-rentowego służb mundurowych, o czym świadczy zarówno art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, jak i art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Zasada pobierania tylko jednego świadczenia ma swoje wyjątki, które zostały w sposób wyczerpujący uregulowane w art. 96 ustawy emerytalnej. Dotyczą one zbiegu prawa do emerytury i:

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 1749, z późn. zm. dalej powoływanej jako „ustawa emerytalna”.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 305, z późn. zm.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1121, z późn. zm., dalej powoływanej jako „ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy”.

⁴ Trzeba zaznaczyć przy tym, że zasada ta jest powtórzeniem art. 69 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, który stanowił:

„Art. 69 1. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury i renty albo do dwóch rent przewidzianych w ustawie, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również - z uwzględnieniem art. 70 - w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w odrębnych przepisach o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym.”

- renty inwalidy wojennego i wojskowego;
- renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej kombatantom;
- renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową.

Powyższe regulacje są zgodne z art. 67 Konstytucji RP (z podstawową konstytucyjną regulacją odnoszącą się do systemu emerytalno-rentowego). Treść tego przepisu przekonuje bowiem w sposób niewątpliwy o możliwości ustawowego wprowadzenia w systemach emerytalno-rentowych zasady wypłaty jednego świadczenia, a także swobody działania ustawodawcy dotyczącej ustalania, czy świadczenia emerytalno-rentowe, przysługujące z korzystniejszego systemu odrębnego⁵, mogą być kumulowane ze świadczeniami emerytalno-rentowymi z innego systemu zabezpieczenia społecznego, w tym z powszechnego systemu emerytalnego.

Również Europejski Trybunał Praw Człowieka akceptuje uprawnienie państwa będącego stroną konwencji o ochronie praw człowieka do samodzielnego kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego, w tym wprowadzania zasady wypłaty jednego świadczenia⁶.

W kontekście przedstawionych w interpelacji pytań i dołączonej do niej petycji⁷ informuję, że prawidłowość wskazanych regulacji potwierdzono w rozstrzygnięciu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 grudnia 2020 r. (SK 9/16)⁸, zgodnie z którym art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin w związku z art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, w jakim wyłącza się jednoczesną wypłatę uprawnionemu wojskowej renty inwalidzkiej przyznanej z uwagi na wypadek mający związek ze służbą wojskową oraz emerytury częściowej, jest zgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z tego m.in. powodu⁹ sejmowa Komisja do Spraw Petycji na posiedzeniu 27 października 2024 r. nie uwzględniła żądania będącego przedmiotem petycji.

Obecnie w resorcie rodziny, pracy i polityki społecznej nie są prowadzone prace legislacyjne, których celem byłoby umożliwienie pobierania jednocześnie emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz policyjnej renty inwalidzkiej. Nie istnieją również przesłanki rozszerzenia regulacji art. 96 ustawy emerytalnej o dodatkowe świadczenie w postaci policyjnej renty inwalidzkiej.

Przechodząc do „możliwości przeniesienia statusu osoby niepełnosprawnej w Policji do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych” należy podkreślić, że za brakiem zasadności wprowadzenia takiej zmiany przemawiają zarówno argumenty natury systemowej¹⁰, jak i finansowej, wynikające z porównania wysokości przeciętnych świadczeń rentowych otrzymywanych przez świadczeniobiorców z tytułu niezdolności do służby

⁵ Jakim jest na pewno system zabezpieczenia emerytalno-rentowego służb mundurowych.

⁶ Zob. w tej kwestii uzasadnienie ww. uchwały SN z dnia 15 grudnia 2021 r., gdzie przywołano decyzję Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 11 grudnia 2018 r. nr 39247/12 (LEX nr 2626955) i nr 41178/12 (LEX nr 2627060).

⁷ Petycja osoby prywatnej wniesionej do Komisji Sejmowej ds. petycji nr BKSP-155-X w sprawie zmiany przepisów w zakresie umożliwienia pobierania jednocześnie emerytury powszechnej oraz policyjnej renty inwalidzkiej przyznanej na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (nr BKSP-155-X-168/24).

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 19.

⁹ Świadczy o tym treść opinii prawnej do tej petycji sporządzonej przez Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu w dniu 21 sierpnia 2024 r. (BEOS-WP-1223/24), opartej głównie na argumentacji, którą posłużył się Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 grudnia 2020 r. (SK 9/16).

¹⁰ W Policji nie funkcjonuje status osoby niepełnosprawnej, ale istnieje niezdolność do służby w Policji (która nie jest tożsama z pojęciem niepełnosprawności), przy czym nawet całkowita niezdolność do służby nie musi się wiązać automatycznie z niezdolnością do pracy (jedynie I grupa inwalidztwa oznacza całkowitą niezdolność do pracy).

w Policji (policyjnych rent inwalidzkich II grupy) na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy oraz z tytułu niezdolności do pracy, przyznawanych w oparciu o przepisy ustawy emerytalnej. Przekonują o tym poniższe dane:

1. Wysokość przeciętnych policyjnych rent inwalidzkich II grupy przyznanych w latach 2021-2025 - w wysokościach wypłaconych w grudniu 2025 r. (tj. z uwzględnieniem kolejnych waloryzacji przypadających po przyznaniu świadczenia):
 - 2021 r.: 6 673,32 zł brutto;
 - 2022 r.: 6 914,25 zł brutto;
 - 2023 r.: 7 344,05 zł brutto;
 - 2024 r.: 7 835,99 zł brutto.
2. Przeciętna miesięczna wypłata renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej przez ZUS w latach 2021-2024:
 - 2021 r.: 2 088,27 zł brutto;
 - 2022 r.: 2 259,97 zł brutto;
 - 2023 r.: 2 621,97 zł brutto;
 - 2024 r.: 3 019,87 zł brutto.

Wskaźniki waloryzacji policyjnych rent inwalidzkich II grupy są takie same, jak dla wszystkich świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych przez ZUS, a w przypadku waloryzacji procentowo-kwotowej w roku 2021 i 2023 z uwzględnieniem kwoty minimalnej dla danego rodzaju świadczenia przedstawiają się następująco:

Okres	Wskaźnik	Typ waloryzacji
od 1 marca 2021	104,24%, nie mniej niż o kwotę 50,00 zł	Procentowo-kwotowa
od 1 marca 2022	107,00%	Procentowa
od 1 marca 2023	114,8%, nie mniej niż o kwotę 250,00 zł	Procentowo-kwotowa
od 1 marca 2024	112,12%	Procentowa
od 1 marca 2025	105,5%	Procentowa

Możliwość „wprowadzenia przepisów umożliwiających inwalidom policyjnym, po osiągnięciu wieku emerytalnego, wybór policyjnej renty inwalidzkiej i połowy potencjalnej emerytury lub emerytury i połowy policyjnej renty inwalidzkiej” pozostaje poza kompetencją ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Odpowiedzi w tej sprawie udzielić może Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji¹¹.

Z interpelacji wynika negatywna ocena obowiązującej regulacji, uniemożliwiającej funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby z tytułu całkowitej niezdolności do służby (ale kontynuującemu pracę zarobkową i odprowadzającemu składki na ubezpieczenia społeczne) po osiągnięciu wieku emerytalnego pobieranie wypracowanej przez niego emerytury z FUS przy jednoczesnym zachowaniu prawa do pobierania policyjnej renty inwalidzkiej. Odnosząc się do takiej oceny, należy podkreślić, że składki na ubezpieczenie emerytalne mają charakter publicznoprawny (a nie prywatnoprawny), co potwierdzono zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i Trybunału Konstytucyjnego. W wyroku z dnia 4 listopada 2015 r. (sygn. akt K 1/14) trybunał zaakceptował i przytoczył m. in. wyrok

¹¹ Interpelacja wszak została skierowana również do tego organu administracji rządowej.

SN z dnia 4 czerwca 2008 r. (sygn. akt II UK 12/08)¹², dotyczący charakteru składki na ubezpieczenie emerytalne. Podkreślono w nim, że „system emerytalny oparty na zasadach ubezpieczeniowych charakteryzuje się przymusem ubezpieczenia społecznego związanym ściśle z obowiązkiem odprowadzania składek, a powstający z mocy przepisów ustawy systemowej stosunek ubezpieczenia społecznego ma charakter publicznoprawny. Inaczej rzecz ujmując, środki na ubezpieczenia społeczne, w szczególności emerytalne, są i będą przeznaczane na wypłatę świadczeń dla innych podmiotów, aniżeli ich płatnik i w tym znaczeniu są środkami publicznymi, podlegającymi ściągnięciu oraz zabezpieczeniu na zasadach dotyczących składek na ubezpieczenia społeczne”.

W interpelacji wskazuje się też na niską wartość świadczenia w postaci policyjnej renty inwalidzkiej osiągniętej przez daną osobę oraz na fakt niemożliwości wliczenia do podstawy tego świadczenia okresów pracy cywilnej odbywanej przez nią przed służbą. Konstatacji tej przeczą wskazane dane porównawcze dotyczące wysokości przeciętnych policyjnych rent inwalidzkich II grupy oraz rent z tytułu niezdolności do pracy wypłacanych przez ZUS. Ponadto należy wskazać, że wysokość pobieranej policyjnej renty inwalidzkiej powiązana jest ściśle z uposażeniem należnym na ostatnio zajmowanym stanowisku, tj. przed zwolnieniem ze służby. Z kolei na wysokość uposażenia ma wpływ kilka czynników, tj. zajmowane stanowisko, stopień służbowy, dodatki o charakterze stałym oraz staż samej służby.

Pobierane świadczenie obliczane jest na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Zgodnie z art. 5 ust. 1 tego aktu podstawę wymiaru policyjnej renty inwalidzkiej stanowi uposażenie należne funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku. Szczegółowe przepisy dotyczące policyjnej renty inwalidzkiej zawarte są w art. 19-22a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Wysokość policyjnej renty inwalidzkiej zależy od grupy inwalidztwa i wynosi dla inwalidów zaliczonych do I grupy – 80%, do II grupy – 70%, a do III grupy – 40% podstawy wymiaru (ostatniego uposażenia). Tak wyliczoną wysokość renty inwalidzkiej zwiększa się o 10% podstawy wymiaru, jeżeli inwalidztwo powstało na skutek wypadku pozostającego w związku ze służbą lub choroby powstałej w związku z jej szczególnymi warunkami, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze. W przeciwieństwie do zasad obliczania wysokości emerytury policyjnej, żadne inne czynniki (data przyjęcia do służby po raz pierwszy, długość służby, okresy pracy cywilnej przed lub po służbie) nie wpływają na wysokość policyjnej renty inwalidzkiej. W przypadku emerytury policyjnej znaczenie ma wysługa emerytalna, która nie ma zastosowania do policyjnej renty inwalidzkiej. W przypadku policyjnej renty inwalidzkiej nie można zatem mówić o możliwości albo uniemożliwieniu doliczenia do podstawy pobieranej renty inwalidzkiej okresu pracy cywilnej wykonywanej przed służbą.

Z interpelacji wynika również zarzut braku w przepisach ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy odpowiedniej regulacji do tej, którą zawarto w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych¹³. Zgodnie z tym przepisem, w przypadku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, ubezpieczonemu będącemu pracownikiem, którego wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje zasiłek wyrównawczy.

¹² OSNP nr 21-22/2009, poz. 291.

¹³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1644, z późn. zm.

Ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy istotnie nie przewiduje świadczenia podobnego do zasiłku wyrównawczego. Jednakże podkreślić należy, iż zasady ustalania wysokości policyjnej renty inwalidzkiej są korzystniejsze w stosunku do zasad ustalania wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy z FUS za sprawą braku wymogu jakiegokolwiek stażu służby, a także wysokiej procentowej wartości ostatniego uposażenia (aż 70% w przypadku renty inwalidzkiej II grupy). W interpelacji stwierdzono, że w innej sytuacji znajdują się emeryci mundurowi kontynuujący pracę cywilną, a także każdy emeryt i rencista z FUS, których świadczenie jest podwyższane za każdy przepracowany rok. Jednakże aby emeryt mundurowy uzyskał emeryturę w wysokości 70% podstawy wymiaru (czyli niemalże maksymalnie możliwą) musi posiadać staż ponad 26 lat służby¹⁴, zaś w przypadku emeryta, a tym bardziej rencisty, z systemu powszechnego wymiar emerytury lub renty w stosunku do ostatniego wynagrodzenia jest znacznie mniej korzystny.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

¹⁴A w przypadku krótszego okresu służby i doliczania okresów pracy cywilnej łączny staż tych okresów musi być jeszcze wyższy, ponieważ przelicznik za rok służby wynosi 2,6% podstawy wymiaru, a za rok pracy cywilnej 1,3% podstawy wymiaru (zaś za rok okresu nieskładkowe - 0,7% podstawy wymiaru) - dla funkcjonariuszy przyjętych do służby przed 2013 r.